

Zápisnica z 11. zasadnutia

Monitorovacieho výboru pre Operačný program Kvalita životného prostredia

Dátum konania: 29. 09. 2022
Miesto konania: Bratislava, budova Vodohospodárskej výstavby, š. p., ul. Karloveská 2, zasadacia miestnosť č. 601
Príloha 1: Prezenčná listina
Príloha 2: Uznesenie z 11. rokovania Monitorovacieho výboru pre Operačný program Kvalita životného prostredia

Program rokovania: 11:00 – 14:30

Program:

- 1) Úvod
- 2) Informácia o aktuálnom stave implementácie Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP) - *na vedomie*
- 3) Návrh zmeny OP KŽP (verzia 14) - *na schválenie*
- 4) Informácia o realizácii národných projektov - *na vedomie*
- 5) Informácia o realizovanom Hodnotení stavu implementácie OP KŽP z pohľadu plnenia pravidla n+3 - *na vedomie*
- 6) Informácia o realizovaných informačných a komunikačných aktivitách OP KŽP za rok 2021 a v rámci Ročného komunikačného plánu OP KŽP na rok 2022 - *na vedomie*
- 7) Rôzne
- 8) Záver

K bodu 1) Úvod

11. zasadnutie Monitorovacieho výboru pre Operačný program Kvalita životného prostredia (MV OP KŽP) otvorila a viedla pani **Katarína Nováková**, generálna riaditeľka sekcie environmentálnych programov a projektov MŽP SR v zastúpení za ministra životného prostredia Jána Budaja. Pani Nováková ospravedlnila neúčast' predsedu MV, ktorý sa rokovania nemohol zúčastniť z dôvodu iných neodkladných pracovných povinností.

V úvode okrem členov MV OP KŽP privítala zástupkyne Európskej komisie z Generálneho riaditeľstva mestská a regionálna politika (DG REGIO) pani **Kateřinu Kapounovú**, pani **Ivanu Ševčíkovú**, prizvaných účastníkov MV - pani **Dašu Turbovú**, generálnu tajomníčku služobného úradu MŽP SR, pána Radoslava Bellu za MF SR, pána Michala Fialu a pána Chocholáčka za SIEA a pána Roderika Klindu, pani Melindu Vargovú a pána Zdenka Kavca za MŽP SR.

Pani Nováková následne informovala prítomných, že nás v auguste náhle opustila členka monitorovacieho výboru **Gabriela Fischerová**, generálna riaditeľka sekcie zmeny klímy a ochrany ovzdušia. Ako uviedla, pani Fischerová celý svoj život zasvätila životnému prostrediu, venovala sa najmä témam ochrany ovzdušia a zmeny klímy. Na Ministerstve

životného prostredia SR pracovala 25 rokov.

Čo sa týka zmien v členstve MV, od ostatného zasadnutia, ktoré sa konalo dňa 16. decembra 2021, bol za Bratislavský samosprávny kraj vymenovaný pán **Matúš Krnčok** namiesto pána Martina Hakela.

Následne pani Nováková konštatovala, že na zasadnutí je prítomných 29 členov z celkového počtu 41 členov MV, čo sú aspoň dve tretiny všetkých členov (t.j. aspoň 28), takže MV je uznášaniaschopný. Na prijatie uznesenia je potrebné súhlasné stanovisko nadpolovičnej väčšiny prítomných členov, t. j. minimálne 15.

Ďalším krokom rokovania MV bolo schválenie overovateľky zápisnice, za ktorú bola navrhnutá členka MV za Trnavský samosprávny kraj pani **Alena Tajcnerová**.

Hlasovalo: 29 členov, za: 28, proti: 0, zdržal sa: 1.

Záver: MV schválil overovateľku zápisnice.

Následovalo schválenie programu 11. zasadnutia MV.

Hlasovalo: 29 členov, za: 29, proti: 0, zdržal sa: 0.

Záver: MV schválil program rokovania.

Kateřina Kapounová, zástupkyňa Európskej komisie pre Českú republiku a Slovensko na DG REGIO poďakovala za privítanie na 11. zasadnutí MV OP KŽP. Ako uviedla, blížiame sa k cieľu programového obdobia, čo však neznamená, že máme menej práce. EK intenzívne rokuje so slovenskou stranou o tom, aké sú realistické odhady absorpcie jednotlivých programov do konca programového obdobia a ako s nimi ďalej naložíme. Zároveň taktiež prebiehajú rokovania o využití prostriedkov v rámci programu FAST CARE. Zdôraznila, že v tejto fáze je dôležité mať realistické odhady toho, ako každý operačný program čerpá finančné prostriedky a čo zvládne do konca programového obdobia vyčerpať. Tiež je dôležité si uvedomiť, čo sa nám podarilo v tomto programovom období a čo je potrebné zmeniť, pretože zároveň finišujeme v príprave nového programového obdobia, kam bude potrebné upriamiť všetku energiu a rýchlo vyhlasovať nové výzvy, ktoré by sa mali opierať o skúsenosti, ktoré máme už z predchádzajúcich programov.

Pred prerokovaním ďalších bodov programu pani Nováková informovala, že v súlade s čl. 2 ods. 2 rokovacieho poriadku bol podklad k bodu 3) Návrh zmeny Operačného programu Kvalita životného prostredia, verzia 14, zaslaný elektronicky dňa 7. septembra 2022 a členovia a pozorovatelia MV boli požiadaní o zaslanie pripomienok do 14. septembra 2022. Vyhodnotenie pripomienok a spôsob ich zapracovania do dokumentov spolu s ďalšími informatívnymi materiálmi boli zaslané členom a pozorovateľom elektronicky dňa 21. septembra 2022.

K bodu 2) Informácia o aktuálnom stave implementácie Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP)

Informáciu o aktuálnom stave implementácie OP KŽP prezentoval pán **Roderik Klinda**, riaditeľ odboru koordinácie, metodiky a monitorovania programov MŽP SR. Na úvod uviedol, že OP KŽP je dopytovo orientovaný program, t.j. väčšina jeho alokácie je implementovaná prostredníctvom projektov predložených žiadateľmi na základe vyhlásených výziev a informoval o finančnej implementácii OP KŽP. Aktuálny stav vyhlasovania výziev predstavuje 3,49 mld. EUR (123% z alokácie), vyhlásených je 93 výziev, resp. písomných

vyzvaní. Aktuálny stav kontrahovania predstavuje 2,43 mld. EUR (85,73% z alokácie), zazmluvnených je 2 517 projektov, z toho 1 620 projektov je riadne ukončených. Aktuálny stav čerpania predstavuje 1,53 mld. EUR (54% z alokácie, na základe schválených súhrnných žiadostí o platbu), z toho 836 mil. EUR za Kohézny fond a 699 mil. EUR za Európsky fond regionálneho rozvoja. Pán Klinda ďalej informoval o stave finančnej implementácie OP KŽP v členení podľa jednotlivých prioritných osí. Čo sa týka plnenia záväzkov voči Európskej komisii v súlade s pravidlom n+3, záväzok za roky 2014 – 2019, ktorý máme povinnosť splniť do 31.12.2022 vo výške 1,88 mld. EUR je zatiaľ naplnený na 89,73%. Ako uviedol, na základe deklarovanych žiadostí o platbu z úrovne MF SR na EK v sume 1,69 mld. EUR plus čerpanie na úrovni predložených súhrnných žiadostí o platbu a schválených CO v sume 42,9 mil. EUR a odhadu čerpania na rok 2022 vo výške 184 mil. EUR môžeme predpokladať, že záväzok bude splnený. Pán Klinda ďalej informoval o vybraných opatreniach realizovaných riadiacim orgánom za účelom akcelerácie finančnej implementácie OP KŽP, medzi ktoré patria hlavne návrh zmeny OP KŽP (verzia 14), využitie preddavkových platieb, fázovanie projektov a opatrenia RO reagujúce sa nárast cien stavebných prác, tovarov a služieb.

Ďalšou témou bol aktuálny stav implementácie finančných nástrojov v rámci MŽP SR v oblastiach podpory odpadového hospodárstva, energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie. Aktuálne je zúčtovaných 36,33 % poskytnutých tranží a na poskytnutie III. tranže je potrebné zúčtovať finančné prostriedky v minimálnej výške 85 % poskytnutých tranží, čo predstavuje dodatočnú sumu COV 34,4 mil. €.

V závere prezentácie pán Klinda informoval o harmonograme výziev na rok 2022, podľa ktorého RO ešte plánuje vyhlásiť 3 výzvy v rámci PO 1 a PO 4 s alokáciou 20,8 mil. EUR.

Prezentácia k bodu 2) je zverejnená v rámci dokumentov z 11. zasadnutia MV OP KŽP na webovom sídle <http://www.op-kzp.sk/>.

Ivana Ševčíková (DG REGIO) vyjadrila spokojnosť s informáciou, že RO sa podarí vyhnúť v tomto roku dekomitmentu a informovala sa, čím bol spôsobený mierny pokles čerpania v rámci PO 2, ktoré je na úrovni 23% v porovnaní s údajmi predloženými EK v apríli 2022.

Katarína Nováková (MŽP SR) v odpovedi uviedla, že v rámci PO 2, ktorá je zameraná hlavne na budovanie infraštruktúry, dochádza vplyvom súčasnej ekonomickej situácie k dopadom na samotnú realizáciu projektov. Hlavnými prijímateľmi sú predovšetkým obce a mestá, ktoré zvažujú, či naozaj pristúpia k implementácii projektov ktoré sú už schválené, prípadne, či budú z dôvodu ekonomickej neistoty pokračovať v realizácii projektov. RO a SO sa zaoberajú uvedeným problémom na dennom režime. Bol vypracovaný presný dopad na úrovni analytickej informácie na úrovni SO SAŽP a sú prijímané opatrenia, ktoré boli súčasťou prezentácie.

Záver: MV vzal na vedomie Informáciu o aktuálnom stave implementácie Operačného programu Kvalita životného prostredia.

K bodu 3) Návrh zmeny OP KŽP, verzia 14

Miroslava Hrušková, riaditeľka odboru programovania a riadenia programovania odprezentovala časť prezentácie týkajúcu sa zmien v rámci PO 1, PO 2 a PO 3 a následne pokračoval v prezentácii **Peter Blaškovič**, generálny riaditeľ Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry za zmeny v rámci PO 4.

Pani **Hrušková** na úvod uviedla, že podklady k návrhu zmeny OP KŽP (verzia 14) boli

členom a pozorovateľom zaslané elektronicky v zmysle rokovacieho poriadku a bolo možné sa k nim vyjadriť. Následne bolo dňa 21. 9. 2022 členom a pozorovateľom MV zaslané vyhodnotenie pripomienok a podklady upravené v zmysle pripomienok. Cieľom predkladaného návrhu zmeny OP KŽP je zohľadniť súčasnú absorpčnú kapacitu OP KŽP ovplyvnenú aktuálnou ekonomickou situáciou a zabezpečiť vyčerpanie zdrojov OP KŽP v súlade s predmetom jeho podpory do konca roka 2023. Pani Hrušková následne podrobne informovala o presune disponibilných zdrojov do oblastí podpory v rámci PO 1, v ktorých existuje potenciál na ich vyčerpanie do konca roka 2023.

Ide o presun zdrojov zo ŠC 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) v celkovom objeme 46 mil. € (zdroj EÚ) do oblasti vodného hospodárstva, konkrétne ŠC 1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ (20 mil. €), ŠC 1.2.3 Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd na oblasť monitorovania vôd, t. j. zabezpečovanie a optimalizovanie informačných nástrojov v oblasti vôd (2, 6 mil. €), ŠC 1.2.3, a to do oblasti intervencie (OI) 085 - Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry, konkrétne na zabezpečenie pozdĺžnej a laterálnej kontinuity vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch (4,1 mil. €), ŠC 1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity najmä v rámci sústavy Natura 2000, a to do OI 086 – Ochrana, obnova a udržateľné používanie lokalít sústavy Natura 2000 (14,9 mil. €) a OI 085 – Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrana prírody a zelená infraštruktúra v objeme (4,4 mil. €).

Z dôvodu mimoriadneho ukončenia projektu SAŽP „Výmena kotlov v domácnostiach pre lepšie ovzdušie“ dňa 7. 7. 2022 sa v rámci 55. výzvy uvoľnila alokácia vo výške 20 mil. € (zdroj EÚ). Tieto zdroje sa presúvajú zo ŠC 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality do ŠC 1.1.1 Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov (18 mil. €) a zvyšné prostriedky boli ponechané v OI 083 na pokrytie záväzného plánu vecne príslušných sekcií a rezortných organizácií MŽP SR v rámci výzvy č. 65. zameranej na skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií, ako aj vypracovanie metodík na ich skvalitnenie.

Následne pani Hrušková informovala o úprave merateľných ukazovateľov v rámci PO 1 - v oblasti ochrany prírody, v oblasti kvality ovzdušia a problematiky environmentálnych záťaží, v rámci PO 2 v oblasti vodozádržných opatrení a v rámci PO 3 v oblasti rekultivácie pôdy a hydrogeologického prieskumu.

Následovala informácia o úprave textových formulácií v rámci PO 1, ako doplnenie podporovaných aktivít v oblasti vodného hospodárstva v znení: „výstavba alebo rozšírenie verejných vodovodov v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový“ a v oblasti riešenia problematiky environmentálnych záťaží v znení: „vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie na zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží, a to za účelom jej následnej realizácie v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží (2022 - 2027) aj v programovom období 2021 – 2027“ a spresnenie textu v oblasti ochrany prírody a kvality ovzdušia. V rámci PO 2 boli doplnené podporované aktivity v oblasti preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami: „Predmetom podpory sú aj projekty na vypracovanie

predprojektovej a projektovej dokumentácie pre realizáciu preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami na toku a v povodí toku, a to za podmienky ich následnej realizácie v rámci programového obdobia 2021 – 2027“.

V nadväznosti na stanovisko s pripomienkami združenia domových samospráv, ktoré bolo vznesené v rámci zisťovacieho konania k návrhu na zmenu OP KŽP (verzia 14) bolo na zasadnutí MV predložené doplnenie textu v rámci opisu predmetu podpory aktivity C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine v nasledovnom znení: „V rámci vodozádržných opatrení budú podporené opatrenia na zachyt a zadržiavanie zrážkovej vody, a to buď prostredníctvom prvkov zelenej infraštruktúry – *ich realizáciou podľa zásad správnej aplikačnej praxe*, alebo prvkov technického charakteru. Ide najmä o vytváranie bioretenčných systémov na zadržiavanie zrážkovej vody *prostredníctvom zelených a/alebo modrých prvkov* (dažďové záhrady, zberné jazierka a pod.), ďalej o tzv. zelené strechy alebo steny, *náhradu nepriepustných povrchov za plnevegetačné alebo polovegetačné zatravnňovacie tvárnice alebo za iné priepustné povrchy s vododržnou funkciou*, alebo o povrchové či podzemné nádrže na zachytávanie zrážkovej vody (na ďalšie možné využitie zrážkovej vody napr. na polievanie). Predmetom podpory budú taktiež opatrenia podporujúce vsakovanie zrážkovej vody, t.j. vsakovacie prvky (napr. vsakovacie pásy, infiltračné priekopy a pod.) alebo využívanie zatravnňovacích tvární. Podporovaná aktivita svojím charakterom zodpovedá cieľom EZD v oblasti adaptácie na zmenu klímy“.

Pani Hrušková ďalej informovala o úpravách v „tabuľke 68 Finančný plán operačného programu“ v dôsledku automatického prepočítavania, ku ktorému dochádza pri zadávaní údajov vo finančnom pláne OP KŽP na základe vzorcov zadaných systémom SFC2014. Úprava finančného plánu nastala v dôsledku zosúladenia údajov s automatickým prepočtom SFC2014 v tabuľke 18a, oddieli 3 Finančného plánu - v stĺpci „národné spolufinancovania (I)“ a v stĺpci „výkonnostná rezerva – národné finančné prostriedky (K)“ v rámci prioritnej osi 1, Kohézny fond. Pomer spolufinancovania PO 1 vo výške 83,15 % zo zdrojov EÚ je na základe spôsobu výpočtu nastaveného v SFC2014 uplatnený na hlavnú alokáciu, ako aj na výkonnostnú rezervu. Preto v porovnaní s pôvodnými finančnými údajmi zaslanými členom MV v rámci podkladov bolo v súlade so zadávaním finančného plánu do SFC2014 navýšené národné spolufinancovanie v hlavnej alokácii PO 1 o 25 397 €, t. j. z 288 568 946 € na 288 594 343 € a zároveň o rovnakú sumu znížené národné spolufinancovanie vo výkonnostnej rezerve PO 1, t. j. z 22 654 194 € na 22 628 797 €. Finančné údaje za zdroje EÚ sa týmto nemenia a taktiež zostáva zachovaná celková suma národného spolufinancovania, t. j. 311 223 140 €. V dôsledku uvedených zmien vo finančných údajov za PO 1 dochádza k analogickým zmenám aj v stĺpcoch I a K súčtového riadku Celkovo - KF a Spolu. Analogicky aj finančné údaje za zdroje EÚ a celková suma národného spolufinancovania sa v uvedených riadkoch nemenia.

V závere svojej časti prezentácie pani Hrušková uviedla, že Návrh zmeny OP KŽP (verzia 14) bol predmetom zisťovacieho konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Oznámenie o zmene strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 14)“ bolo v plnom znení sprístupnené dňa 31.8.2022 na internetovej stránke MŽP SR <http://www.enviro.gov.sk/>, na stránke Operačného programu Kvalita životného prostredia <http://www.op-kzp.sk/>, na informačnom portáli rezortu MŽP SR <http://www.enviroportal.sk/>, informácia bola tiež zverejnená v tlači s celoštátnym dosahom (v denníku Pravda) a tiež zaslaná elektronicky členom Monitorovacieho výboru pre OP KŽP. K návrhu bolo možné zasielať pripomienky zo

strany verejnosti do 16.9.2022. V uvedenom termíne boli k návrhu zmeny OP KŽP (verzia 14) doručené dve stanoviská s pripomienkami (Košického samosprávneho kraja a Združenia domových samospráv, Bratislava – Petržalka), tri stanoviská bez pripomienok a žiadne ďalšie stanoviská zo strany verejnosti neboli doručené. Súčasťou rozhodnutia zo zisťovacieho konania k navrhovanej zmene OP KŽP (verzia 14), ktoré je v súčasnosti vo fáze finálneho návrhu a bude vydané v zákonom stanovenej lehote (do 15 dní od termínu na doručenie stanovísk verejnosti), budú vznesené pripomienky uvedené spolu so spôsobom ich vyhodnotenia so zdôvodnením a návrh zmeny OP KŽP (verzia 14) bude vyhodnotený podľa kritérií pre zisťovacie konanie podľa prílohy č. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. (s využitím jednotlivých kritérií definovaných podľa prílohy II SEA smernice), pričom z uvedených náležitostí nevyplýva, že by si vyžadovali jeho ďalšie posudzovanie podľa uvedeného zákona.

Pán **Blaškovič** v druhej časti prezentácie týkajúcej sa PO 4 informoval o dôvodoch návrhu zmien a presunu zdrojov, ktorými boli hlavne vplyvy súvisiace s Covidom 19 a tiež legislatívne zmeny súvisiace s prístupom k Európskej zelenej dohode. Podrobne informoval o úpravách kategórií intervencie PO 4: OI 010 Obnoviteľná energia – slnečná energia zvýšenie hodnoty o 71,2%, OI 011 Obnoviteľná energia – biomasa zvýšenie hodnoty o 38,3%, OI 012 Iné zdroje obnoviteľnej energie (vrátane hydroelektrickej energie, geotermálnej energie a morskej energie) a integrácia energie z obnoviteľných zdrojov (vrátane infraštruktúry na uskladňovanie, premenu elektrickej energie na plyn a výrobu obnoviteľného vodíka) zvýšenie hodnoty o 10,8 %, OI 013 Obnova verejnej infraštruktúry s cieľom zabezpečiť energetickú účinnosť, demonštračné projekty a podporné opatrenia zníženie hodnoty o 8,9%, OI 016 Vysoko účinná kogenerácia a diaľkové vykurovanie zníženie hodnoty o 2,1%, OI 068 Energetická účinnosť a demonštračné projekty v MSP a podporné opatrenia zvýšenie hodnoty o 10,1% a OI 070 Podpora energetickej účinnosti vo veľkých podnikoch zníženie hodnoty o 7,5%.

Následne pán Blaškovič informoval o úprave cieľových hodnôt pre rok 2023 merateľných ukazovateľov v rámci PO 4, ktorá vyplýva z aktualizácie hodnôt vstupujúcich do pôvodne definovanej metodiky stanovenia plánovaných hodnôt MU. Metodika vychádza z hodnôt alokácie a investičnej náročnosti aktivít vrátane zrealizovania percenta spolufinancovania z EFRR a ŠR na základe realizovaných projektov. Úprava cieľových hodnôt príslušných ukazovateľov sa týka ŠC 4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR, ŠC 4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch, ŠC 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov a ŠC 4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple. Úprava cieľových hodnôt (2023) príslušných ukazovateľov PO 4 bola vykonaná aj v Tab. 49 Výkonnostný rámec prioritnej osi 4.

Prezentácia k bodu 3) je zverejnená v rámci dokumentov z 11. zasadnutia MV OP KŽP na webovom sídle <http://www.op-kzp.sk/>.

Barbora Kováčová (Košický samosprávny kraj) sa vyjadrila k pripomienke k návrhu na revíziu OP KŽP, ktorú zaslal KSK v rámci pripomienkového konania a uviedla, že KSK sa nestotožňuje s neakceptovaním a odôvodnením pripomienky RO a opätovne predložila návrh KSK na revíziu OP KŽP v zmysle zaslanej pripomienky, t.j. úpravy podľa verzie 1 OP KŽP, PO 2, IP 2.1 (a) Podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov s cieľom implementovať do OP KŽP pôvodný špecifický cieľ 2.1.2 Zlepšenie účinnosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu

a následne realokovať prostriedky zo ŠC 1.4.2 v celkovom objeme 46 mil. €. KSK navrhuje presunuté voľné zdroje využiť na okamžitú a dlhodobú sanáciu environmentálnej havárie na rieke Slaná.

Miroslava Hrušková (MŽP SR) v odpovedi uviedla, že vyhodnotenie všetkých pripomienok bolo zaslané členom a pozorovateľom MV spolu s podkladmi na MV. RO aj MŽP SR si uvedomujú vážnosť situácie, avšak čo sa týka neakceptovania pripomienky, uvedené dôvody súvisia s tým, že nie je možné začlenenie tohto opatrenia do tejto revízie OP bez vyriešenia ďalších súvislostí, ktoré sú podstatné pre to, aby poskytnutá pomoc bola v súlade so všetkými pravidlami, vrátane princípu „znečisťovateľ platí“ a pravidiel štátnej pomoci.

Z uznesenia vlády SR č. 483 z 20. júla 2022 k návrhu na vyhlásenie mimoriadnej situácie v súvislosti so zhoršením stavu povrchového toku Slaná v dôsledku vytekania banských vôd z bane v katastrálnom území obce Nižná Slaná („UV SR č. 483/2022“) vyplýva, že vykonávané opatrenia majú zabezpečiť obnovenie pôvodného stavu vodného útvaru toku Slaná. Ide teda o opatrenia v oblasti vodného hospodárstva/kvality vôd.

Pokiaľ ide o OP KŽP, zmieňovaný špecifický cieľ (2.1.2) Zlepšenie účinnosti sanácie, revitalizácie a zabezpečenia úložísk ťažobného odpadu, ktorý sa navrhuje doplniť (pôvodne bol súčasťou OP KŽP, verzia 1 a následne bol vypustený), riešil opatrenia na zabezpečenie (najmä stabilizáciu) úložísk ťažobného odpadu (odkalísk), a nie vytekanie banských vôd z baní a jeho dôsledky, ako je tomu v prípade Slanej. V rámci ŠC, ktorý bol svojho času súčasťou OP KŽP, boli aktivity zamerané na stabilizáciu úložísk ťažobného odpadu a tieto aktivity mali byť realizované v súlade so zákonom o ťažobnom odpade.

Ak by mali byť riešené aktivity priamo v Bani Slaná, podstatné je ich preskríňovanie z hľadiska súladu s princípom „znečisťovateľ platí“, ako aj z hľadiska pravidiel poskytovania štátnej pomoci. Pôvodný špecifický cieľ 2.1.2 bol zameraný na opatrenia v zmysle zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyňatý z podpory OP KŽP bol práve z dôvodu, že nebolo možné doriešiť problematiku zisťovania povinnej osoby, a teda uplatňovania princípu „znečisťovateľ platí“, ktorá by si vyžiadala legislatívne zavedenie postupu zisťovania povinnej osoby (obdobne ako napr. v prípade zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a tiež povinnosť tejto osoby/subjektu financovať sanačné opatrenia.

Na riešenie v súvislosti so zhoršením stavu povrchového toku Slaná v dôsledku vytekania banských vôd z bane Nižná Slaná boli prijaté konkrétne uznesenia vlády SR (uznesenie vlády SR č. 303/2022 k informácii o zhoršenom stave povrchového toku Slaná v dôsledku vytekania banských vôd z bane Siderit Nižná Slaná, kde v bode B.5 bola uložená podpredsedovi vlády a ministrom financií úloha bezodkladne poskytnúť Ministerstvu hospodárstva SR finančné prostriedky vo výške do 200 tis. € na zvýšenie limitu výdavkov kapitoly Ministerstva hospodárstva SR na realizáciu opatrení na zníženie natekania nekontaminovaných banských vôd do hlbších obzorov bane, ako aj vyššie uvedené UV SR č. 483/2022), na základe ktorých sú a budú vykonávané príslušné opatrenia smerujúce k obnove pôvodného stavu vodných útvarov vodného toku Slaná, a to za využitia finančných zdrojov zo štátneho rozpočtu.

Pokiaľ ide o návrh zmeny Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 14) vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, t. j. na odlišný charakter vykonávaných opatrení (zameraných na obnovenie pôvodného stavu vodných útvarov toku Slaná) v porovnaní s pôvodným špecifickým cieľom 2.1.2., ako aj absenciu legislatívneho pokrytia princípu „znečisťovateľ platí“ v ňom (čo aj bolo dôvodom vypustenia predmetného špecifického cieľa), nie je opätovné doplnenie špecifického cieľa 2.1.2 relevantné.

Barbora Kováčová (Košícký samosprávny kraj) poďakovala za vysvetlenie a doplnila, že Košícký samosprávny kraj sa zúčastňuje rokovaní krízového štábu, ale od februára je situácia nemenná. Z pohľadu Košíckého samosprávneho kraja obnovením špecifického cieľa 2.1.2 vieme okamžite riešiť kritickú situáciu spojenú s environmentálnou katastrofou na rieke Slaná, ktorá podľa dostupných informácií a na základe expertky KSK na envirohazardy Dr. Štyriakovej je spôsobená práve luhovaním arzenopyritu, ktorý je súčasťou ťažobného odpadu a je podstatou a pôvodom samotnej havárie. Obnovením cieľa 2.1.2 by sme vedeli komplexne financovať envirokatastrofu na rieke Slaná a to nie len na toku ale aj pri samotnom zdroji.

Podľa dostupných informácií je spoločnosť Siderit a.s. v konkurze. Vzhľadom na vecnú pôsobnosť pre banskú činnosť sú ďalšie kroky plne v gescii a zodpovednosti Ministerstva hospodárstva SR, ktoré ako ústredný orgán štátnej správy vie pristúpiť k skráteným legislatívnym konaniam a prostriedky vyčerpať.

Juraj Melichár (CEE Bankwatch Network) sa v súvislosti s prezentáciou SIEA informoval, či sa v rámci ŠC 4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR pri aktivite výstavba zariadení na výrobu slnečnej energie na výrobu elektriny uvažuje o tom, že oprávnenými žiadateľmi by boli okrem súkromného sektora aj samosprávy a verejný sektor.

Peter Blaškovič (SIEA) v odpovedi uviedol, že uvedená výzva je určená pre podniky a aj vzhľadom na alokáciu, ktorá nie je vysoká, je nastavená pre súkromný sektor, ktorý momentálne tiež silno trpí energetickou krízou. Čo sa týka samospráv a verejného sektora, tie budú možno riešené iným spôsobom prostredníctvom štátu alebo inými kompenzačnými mechanizmami. V budúcich výzvach, ak sa podarí naplniť ambiciózne ciele tohto programového obdobia, sa bude uvažovať aj s podporou verejného sektora.

Hlasovanie:

Hlasovalo: 28 členov, za: 27, proti: 1, zdržal sa: 0.

Záver: MV schválil Návrh zmeny Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 14).

K bodu 4) Informácia o realizácii národných projektov

Informáciu o národných projektoch Slovenskej agentúry životného prostredia odprezentoval generálny riaditeľ SAŽP **Michal Maco** a následne informáciu o národných projektoch Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry odprezentoval generálny riaditeľ SIEA **Peter Blaškovič**.

Prezentácie k bodu 4) sú zverejnené v rámci dokumentov z 11. zasadnutia MV OP KŽP na webovom sídle <http://www.op-kzp.sk/>.

Ivana Ševčíková (EK) sa v rámci diskusie informovala k NP Envirocentrum Dropie, pri ktorom v súčasnosti prebieha proces odborného hodnotenia ŽoNFP, či sa podarí tento projekt zrealizovať z časového hľadiska.

Druhá otázka smerovala k NP Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach Slovenska – Zelené obce Slovenska. Ako uviedla, dobrou správou je, že v júli 2022 nadobudla účinnosť Rámcová dohoda so zhotoviteľom vegetačných prvkov a informovala sa, či obce stále prejavujú záujem o výsadbu vegetačných prvkov v rámci tohto projektu a či sa podarí naplniť jeho ciele.

Tretia otázka sa týkala všeobecne možných rizík nedočerpania finančných prostriedkov v rámci NP a prípadných zmien v NP.

Katarína Nováková (MŽP SR) uviedla za RO, že pri NP Envirocentrum Dropie bol ukončený proces schvaľovania ŽoNFP a bol navrhnutý na vydanie rozhodnutia o pridelení finančných prostriedkov, teda po podpise zmluvy môže byť projekt realizovaný.

Michal Maco (SAŽP) v odpovedi k NP Dropie uviedol, že na základe dohody s dodávateľom by výstavba spolu so sanáciou mala trvať 12 mesiacov, teda v prípade zazmluvnenia projektu ešte v tomto roku by mal byť projekt v termíne zrealizovaný. Čo sa týka NP Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach Slovenska – Zelené obce Slovenska, v prvej etape bola realizovaná výsadba zelene v 90 obciach dodávateľom, ktorý následne odstúpil od zmluvy. V čase realizácie nového verejného obstarávania u nového zhotoviteľa vegetačných prvkov prejavovali obce aj naďalej o výsadbu veľký záujem. Z plánovaných 390 obcí je v súčasnosti zazmluvnených 220 obcí a ostáva zazmluvniť ešte 80 obcí, čo by malo prebehnúť v priebehu dvoch týždňov. Výsadba v 200 obciach začne v októbri tohto roku, je teda predpoklad, že ciele projektu budú naplnené. Čo sa týka otázky k čerpaniu v rámci NP 3 Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku, pán Maco uviedol, že pri tomto projekte došlo k dvom zmenám, ktoré sa týkajú rozšírenia kampane k biologicky rozložiteľnému odpadu, ktorá bude realizovaná v nasledujúcich 6 týždňoch, čo urýchli a zvýši čerpanie. Pán Maco ďalej uviedol, že aktualizované usmernenie k vykazovaniu merateľných ukazovateľov, podľa ktorého budú zaktualizované prepočty ukazovateľov, prinesie reálnejší pohľad na implementáciu projektu.

Peter Blaškoviš (SIEA) v odpovedi na otázku pani Ševčíkovej týkajúcej sa rizík v rámci projektov uviedol, že zdanlivé riziko v čerpaní pri NP Žit' energiou bude upravené po uplatnení zmeny a projekt bude dočerpaný.

Určité možné riziko je pri NP Zelená domácnostiam 3 Podpora inštalácií malých zariadení obnoviteľných zdrojov energie, kde problém predstavujú výrobné a dodávateľské kapacity týchto zariadení. Pán Blaškoviš uviedol, že v prípade nenaplnenia určitého cieľa v čerpaní koncom roka 2022 požiadajú o zmenu a realokáciu dopytovej výzvy na fotovoltiku pre firmy, kde záujem žiadateľov prevyšuje aktuálnu alokáciu a nie je problém s dodávkami.

Martina Pavlíková (Ekofórum - sieť environmentálnych organizácií) sa informovala k NP Rozšírenie monitorovania energetickej efektívnosti, ktorého výstupom by mal byť informačný systém energetickej efektívnosti, či budú mať do systému prístup aj samosprávy z hľadiska energetického plánovania. Pán **Blaškoviš** uviedol, že informačný systém už je zčasti dostupný na webovom linku SIEA a predstavuje mapu Slovenska s niekoľkými vrstvami, ktoré sú väčšinou verejne dostupné pre širokú verejnosť. Obsahujú informácie napr. o zdrojoch výroby energií, zdrojoch tepla alebo miestach inštalovaných obnoviteľných zdrojov energií. Rozšírenie systému znamená automatické napĺňanie dát.

Záver: MV vzal na vedomie Informáciu o realizácii národných projektov.

K bodu 5) Informácia o realizovanom Hodnotení stavu implementácie OP KŽP z pohľadu plnenia pravidla n+3

Melinda Vargová, riaditeľka odboru právnej podpory a hodnotenia programov prezentovala Informáciu o realizovanom Hodnotení stavu implementácie OP KŽP z pohľadu plnenia

pravidla n+3. Pani Vargová informovala o prvom z piatich hodnotení OP KŽP, ktoré prebiehalo v zmysle Realizačnej zmluvy s audítorom v mesiacoch február - máj 2022. Predmetom hodnotenia bolo vyhodnotenie napĺňania merateľných ukazovateľov z pohľadu finančnej implementácie OP KŽP s cieľom identifikovať prípadné riziká ohrozujúce napĺňanie cieľov OP KŽP za účelom navrhnúť optimálne riešenie na zabezpečenie čerpania zdrojov OP KŽP v súlade s pravidlom n+3. V zmysle záverov externého hodnotenia boli hodnotiteľom navrhnuté odporúčania na presun finančných prostriedkov z oblastí s nižšou úrovňou čerpania do tých oblastí, kde existuje vysoký potenciál dočerpania do konca obdobia realizácie OP KŽP, t.j. do konca roka 2023 a zároveň pretrvávajúci záujem o realizáciu projektov. Ide najmä o presun finančných prostriedkov v rámci PO 1 z oblasti intervencie 089 do oblastí intervencie 021, 022 a 085 a v rámci PO 4 z oblasti intervencie 016 do oblasti intervencie 010. Ako uviedla, realizácia štyroch hodnotení dopadov prioritných osí 1 až 4 s cieľom posúdenia účinnosti, efektívnosti a vplyvu jednotlivých typov intervencií v rámci predmetných PO je v zmysle Realizačnej zmluvy plánovaná v priebehu roka 2023.

Prezentácia k bodu 5) je zverejnená v rámci dokumentov z 11. zasadnutia MV OP KŽP na webovom sídle <http://www.op-kzp.sk/>.

Ivana Ševčíková (EK) vychádzajúc z dvoch scenárov, ktoré boli vypracované v rámci hodnotenia stavu implementácie OP KŽP v súvislosti so žiadosťou o NFP na sanáciu skládky Vrakuňa vo výške 30 mil. €, požiadala o informáciu, v akom stave je uvedený projekt.

Katarína Nováková (MŽP SR) uviedla, že projekt Sanácia environmentálnej záťaže Bratislava – Vrakuňa - Vrakunská cesta – skládka CHZJD prešiel schvaľovacím procesom a je navrhnutý na podpísanie rozhodnutia o podpísaní zmluvy, avšak nastala zmena v podmienkach realizácie projektu, čo znamená, že MŽP SR ako realizátor projektu v súčasnosti rieši otázky zabezpečenia prístupu na pozemky, na ktorých by mala prebiehať sanácia environmentálnej záťaže s využitím všetkých legálnych možností. Ako uviedla, RO je pripravený vytvoriť všetky legítimne možnosti, aby projekt mohol byť zrealizovaný aj ako fázovaný projekt, teda časť by bola realizovaná v rámci OP KŽP a ďalšia časť z nového OP. Z hľadiska predpokladov, ktoré vytvára nový OP Slovensko, máme tiež tento typ aktivít v plnom rozsahu.

Miroslava Hrušková (MŽP SR) v súvislosti s revíziou OP KŽP, ktorá bola odprezentovaná a schválená doplnila, že keďže žiadosť Sanácia environmentálnej záťaže Bratislava – Vrakuňa - Vrakunská cesta – skládka CHZJD je stále v stave v konaní a keďže je stále možnosť realizácie tohto projektu v určitom rozsahu, zdroje na túto žiadosť o nenávratný finančný príspevok v sume 30 mil. € neboli presúvané v rámci sumy, ktorá bola odprezentovaná.

Záver: MV vzal na vedomie Informáciu o realizovanom Hodnotení stavu implementácie OP KŽP z pohľadu plnenia pravidla n+3.

K bodu 6) Informácia o realizovaných informačných a komunikačných aktivitách OP KŽP za rok 2021 a v rámci Ročného komunikačného plánu OP KŽP na rok 2022

Zdenko Kavec, riaditeľ odboru realizácie projektov technickej pomoci a riadenia ľudských zdrojov v prezentácii informoval o realizovaných informačných a komunikačných aktivitách OP KŽP za rok 2021 a v rámci Ročného komunikačného plánu OP KŽP na rok 2022.

Prezentácia k bodu 6) je zverejnená v rámci dokumentov z 11. zasadnutia MV OP KŽP na webovom sídle <http://www.op-kzp.sk/>.

K tomuto bodu neboli uplatnené žiadne otázky ani pripomienky.

Záver: MV vzal na vedomie Informáciu o realizovaných informačných a komunikačných aktivitách OP KŽP za rok 2021 a v rámci Ročného komunikačného plánu OP KŽP na rok 2022.

K bodu 7) Rôzne

Martina Pavlíková (Ekofórum - sieť environmentálnych organizácií) sa informovala na nové programové obdobie a OP Slovensko, ktorý je rozpracovaný, avšak nie je ešte schválený. Uviedla, že environmentálne organizácie už boli zapojené do jeho prípravy a konzultovania a viaceré skúsenosti z tohto obdobia je potrebné preniesť aj do budúceho obdobia. Zaujímala sa, ako bude fungovať monitorovací výbor a akým spôsobom budú prenášané informácie.

Katarína Nováková (MŽP SR) uviedla, že štruktúra riadenia na úrovni Slovenskej republiky pre budúce programové obdobie bude iná ako teraz. Riadiacim orgánom bude MIRRI SR. V súčasnosti je MŽP SR v komunikácii s RO v súvislosti s prípravou zmluvy o odstúpení kompetencií na úrovni sprostredkovateľského orgánu pre časť cieľa politiky 2.

Miroslava Hrušková (MŽP SR) doplnila, že informácie o príprave Programu Slovensko boli poskytované zainteresovaným subjektom aj zástupcom občianskej verejnosti a mimovládny organizáciám prostredníctvom podujatí, workshopov a pracovných skupín, ktoré zastrešovalo MIRRI SR ako RO s vyhradenou pôsobnosťou v oblasti informovania.

Barbora Kováčová (Košický samosprávny kraj) požiadala o pomoc pri preverení splnenia podmienok na financovanie opatrení spojených so sanáciou na rieke Slaná a poďakovala za ochotu RO pomôcť pri riešení situácie na rieke Slaná.

K bodu 8) Záver

Na záver pani Nováková poďakovala prítomným za aktívnu účasť na MV a oficiálne ukončila zasadnutie.

Zapísala:

Viera Pruknerová
tajomníčka MV

Podpis: v.r.

Overil:

Alena Tajcnerová
overovateľka

Podpis: v.r.

Zoznam použitých skratiek

CKO	Centrálny koordinačný orgán
CO	Certifikačný orgán
EK	Európska komisia
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
FN	Finančný nástroj
KF	Kohézny fond
KSK	Košický samosprávny kraj
MF SR	Ministerstvo financií SR
MV	Monitorovací výbor pre OP KŽP
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NP	Národný projekt
OP	Operačný program
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
PO	Prioritná os
RO	Riadiaci orgán
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SFC2014	System for Fund Management in the European Union
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SO	Sprostredkovateľský orgán
VO	Verejné obstarávanie